

AKTUALNO VPRAŠANJE

Kadarkoli stopiš v Studijsko knjižnico v Kranju — zlasti v poznih dopoldanskih urah — utegneš naleteti v čitalnici na kopico otrok. Niso redki primeri, ko otroci zasedejo prav vsa mesta, tako da odrasli, ki hodijo semkaj študirat, nimajo kam sesti. Morda se boste vprašali, kaj vendar počno ti otroci v študijski knjižnici, saj skoraj ni verjetno, da bi se predajali resnemu študiju, saj nekateri izmed njih komajda obviadajo abecedo. Kaj bi ne zahajali semkaj, ko pa imajo na razpolago bogato izbiro mladinske literature. Vse lepo in prav, da tako rano kažejo zanimanje za

dobro knjigo, vendar je neprijetnost v tem, da s svojimi prihodi in odhodi, listanjem po knjigah in z govorjenjem, čeprav tihih, povzročajo nemir, ki starejše obiskovalce knjižnice pri resnem študiju moti.

Kako rešiti to vprašanje, da bi bilo ugodeno odraslim in otrokom? To vprašanje so znala nekatera druga mesta na pr. Ljubljana, Jesenice, rešiti na zelo učinkovit način. Ustanovila so pionirske knjižnice. Mar v Kranju ne bi bilo mogoče rešiti tega problema na enak način? Nedvomno bi se otroci poslednje mnogo rajši zatekali v svojo —

pionirsko knjižnico kot zdaj v študijsko.

In kje naj bi bila pionirska knjižnica? Morda bi utegnili najti primerne prostore v Sindikalnem domu, ko bo le-ta dograjen!

LETO X — ŠT. 6 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 21. JANUARJA 1957

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

JASNO, ODLOČNO IN NEDVOUMNO

Ob nekaterih političnih problemih blejske občine

Biti dober komunist, brez dvoma ni lahka stvar. Ni bila lahka niti v času narodno-osvobodilne borbe in prav tako ni tudi v povojnem času graditve socializma. In bolj ko dobiva naše vsakdanje dogajanje širše in vsebinsko popolnejše družbeno obeležje, so hkrati tudi naloge komunistov, kot vodilnih subjektivnih činiteljev naše nove družbene ureditve, vedno bolj obsežne in po oblikah dela bogatejše ter zavoljo tega zahtevnejše.

Delo komunistov je že zdavnaj prešlo iz okvirov lastne organizacije in se preusmerilo na področje samoupravljanja. Delo vsakega posameznega komunista v teh organih, njegovo aktivno sodelovanje v izmenjavi mnenj in gledišč, ki se čedalje bolj izražajo v razpravah samoupravnih organov, v veliki meri pomaga široki aktivizaciji številnih državljanov. In prav v teh organih družbenega in delavskega upravljanja je mesto komunista jasno določeno. Z aktivnim sodelovanjem, z delom in predlogi se mora komunist točji za splošno smer naše socialistične graditve. S tem, da se zavzema za pravilne smernice, se hkrati bori tudi za svoj lasten lik. Če se pa hoče, kar se da uspešno uveljavljati, pa mora tudi sam rasti, skladno z našim socialističnim razvojem.

Tovariš Stane Kavčič je napisal v uvodniku novoletne številke »Ljudske pravice« med drugim tudi tole: »Imeti idejni vpliv in biti idejni usmerjevalec — kar je poglavitna naloga komunistov — postaja v ne-

kem smislu vsak dan težje. Ne zato, ker bi se ljudske množice oddaljevale od socializma, kot bi lahko mislila kaka preplašena glava, ampak zato, ker se mu približujejo, zato ker so postale njegov graditelj...«

Primer dela komunistov blejske občine, njihove napake in pomanjkljivosti, so lahko s'la poučen primer nove družbene vloge članov ZK.

Ena izmed napak nekaterih blejskih komunistov je brez dvoma še vedno zastarelo pojmovanje demokratičnosti, tako v delu samoupravnih organov, kot v organih delavskega upravljanja in slednjič tudi v samih organizacijah Zveze komunistov.

Danes brez dvoma ni več moč komandirati ljudem, vsaj v tistem starem smislu ne. V vsakem primeru je treba posameznim mnenjem — pa čeprav so tu in tam celo napačna in nepravilna — prisluhniti in nato skozi pravilno kritično oceno stanja utirati pot stremljenjem v pozitivni smeri.

Ta pomanjkljivost je bila morda najbolj očitna v delu samoupravnih organov občine (svetov, komisij in drugih posvetovalnih organov). Opažati je bilo namreč, da je zadnje čase njih delo postajalo plehko in zvoedenelo. Vzroki so prav v tem, da so bili dostikrat sklepi in stališča teh organov obževani. Komunisti se niso v teh organih dočine neupoštevanji in morda celo omalovašeno zavzemali za njihovo uresničevanje. To pa je hkrati hromilo pobude ostalih državljanov od spodaj, kar lahko našemu

družbenemu razvoju samo škodi, ne po koristi.

Ko je Občinski komite Zveze komunistov na Bledu o teh stvareh večkrat razpravljal, nekateri komunisti niso sprejeli kritike in niso pravilno ocenili napak. Pokazalo se je, da nekaterim komunistom močno primanjkuje samokritičnosti, ki mora biti ena izmed poglavitnih vrlin vsakega komuniste. To se je tudi pokazalo ob predlogu Občinskega odbora Socialistične zveze, ki je predlagala ljudskemu odboru zamenjavo dosedanjega predsednika občine, ker tako njegovo ravnanje pri delu kot obnašanje v zasebnem življenju ni bilo v skladu s funkcijo, katero opravlja. — Nekateri komunisti so skušali najti v njegov zagovor vsa mogoča opravčila, usmerjajoč dostikrat razpravo o tem na nenačelno, osebno podlago, hkrati pa popolnoma zapustivši kritično oceno problema v celoti, ne glede na to, ali gre za Petra ali Pavla.

Vse te pomanjkljivosti pa imajo svoj vsebinsko globlji vzrok, ki je v slabotni ideološki razgledanosti nekaterih komunistov. Saj si drugače ni moč razlagati razprave nekaterih članov Zveze komunistov na nedavni izredni konferenci komunistov iz vse občine, iz katere se je zrcalilo celo nepoznavanje partijskega statuta. Nekaterim komunistom so celo nejasna načela discipline v organizaciji, ki terja ob sklepanju o posameznem problemu podrejanje manjšine večini. — Komunist, če hoče biti na čelu množicam, pa mora biti ideološko dobro

podkovan, mora rasti s časom, saj drugače ne more tolmačiti niti našega notranjega družbeno-političnega življenja, še manj pa izredno dinamičnega razvoja mednarodnega delavskega gibanja v svetu.

Nedavna izredna konferenca vseh članov Zveze komunistov blejske občine pa je vendarle precej razgibala članstvo. Slišati je bilo vrsto samokritičnih pripomb na delo komunistov. Bilo je tudi vrsto kritičnih ocen stanja in tudi praktičnih pobud in napotkov za izboljšanje. — Ze samo to dejstvo pa pomeni brez dvoma korak naprej v utrditvi organizacije in vzgoje komunistov.

Tudi to, da so komunisti, ko so pregledali svoje delo na tej izredni konferenci, ko so ocenili svoj Občinski komite kot najvišji politični forum v občini in ga izpopolnili z nekaterimi novimi člani, daje celotnemu bodočemu življenju v občini še poseben vzpodbudni poudarek. Izpopolnjeni Občinski komite je lahko dobil vrsto praktičnih napotkov, ki jih bo lahko s pridom uporabil pri vsakdanjem delu.

Te napake in pomanjkljivosti, ki s o v tem sestavku le skopo navedene, veljajo deloma tudi za nekatere druge partijske organizacije. Zdravljenje in odstranjevanje le-teh bo lahko koristno služilo tudi drugim partijskim forumom v našem okraju in posredno tudi vsakemu komunistu, ki lahko iz analize svojega dosedanjega političnega dela in življenja komune izlušči ustrezne zaključke za prihodnje.

I. A.

V SLIKI IN BESEDI

Jošt nad Kranjem je znana smučarska postojanka, vendar je zdaj ob delavnikih na Joštu vse prazno in se natakarica lahko v pravem planinskem miru sonči (desno). Zato je pa bližje mustu bolj živahno —

IZLET NA JOŠTA

naš razgovor

Z loparjem in belo žogico

Enemu najuspešnejših kranjskih športnikov smo tokrat zastavili nekaj vprašanj. Janez Teran je rad odgovoril.

Kdaj si začel igrati namizni tenis?

»Z igranjem sem pričel leta 1952. Vendar ne morem reči, da sem takrat igral z namenom, da bi dosegel kake vidnejše športne uspehe. Resno sem se oprijel treninga šele konec leta, ko me je z osnovami namiznega tenisa seznanil igralec Ruda Hlebsč.«

V zadnjem času si dosegel precej pomembnih uspehov. Kaj sodiš o njih?

»Svoje uspehe v zadnjem času moram pripisati le rednemu trenngu.«

Kaj misliš o svojem plasmu na državnem prvenstvu?

»Moj plasma ni nikogar, ki je realno računal, presenetil. Nisem napravil podviga, nisem pa tudi zatajil. Z malo več sreče, ki sem jo imel na državnem prvenstvu bore malo, bi se lahko vsekakor bolje uvrstil. Na splošno pa se mi je poznalo, da nisem treniral, ker je kolar preveč natrpan s prireditvami in mi za trening ne preostaja dosti časa.«

S sedanjjo igro si se plasiral med najboljših v državi. Kakšni so tvoji načrti za prihodnje?

»V prihodnosti bi želel, da bi se še kdaj uvrstil v državno reprezentanco ter da bi se slovensko ekipno prvenstvo spet vrnilo v Kranj.«

M.

TE DNI PO SVETU

△ Predsednik indijske vlade Nehru je na sprejemu v počastitev predsednika srbske republike Kuzelj izjavil, da nekateri velike države strašijo male države s komunizmom, da bi jih prisilile, da sprejmejo njihovo vojaško pomoč.

△ V središču ameriške filmske industrije, v Hollywoodu v Kaliforniji, je umrl eden najbolj znanih sodobnih filmskih igralcev Humphrey Bogart v starosti 57 let.

△ Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je sprejela resolucijo skupine azijske afriških držav, ki zahteva, da se morajo izraelske čete povsem umakniti z vsega egiptovskega ozemlja. Izraelci namreč hočejo ostati na področju Gaze in Akabskega zaliva tudi potem, ko bo zaključen njihov umik s Sinaja. Resolucija je bila sprejeta z ogromno večino 74 glasov. Proti sta glasovali edino Francija in Izrael.

△ Delegacija Ljudske skupščine LR Kitajske, ki se te dni mudi na uradnem obisku v Jugoslaviji, si je ogledala več tovarn in podjetij. Delegacija se zlasti zanima za naše delavsko upravljanje v gospodarstvu. Po obisku v našem atomskem inštitutu v Vinčah so kitajski parlamentarci izrazili potrebo po sodelovanju med našimi in kitajskimi znanstveniki.

△ Po zaključku obiska kitajskega ministrskega predsednika Ču En Laja v Sovjetski zvezi in državah Vzhodne Evrope so v soboto zvečer v Moskvi podpisali deklaracijo, ki med drugim ugotavlja, da je mednarodna napetost v zadnjem času popustila, da pa so sprlo napada na Egipt in dogodkov na Madžarskem nastale spremembe položaja. Deklaracija obsaja ameriško politiko na Bliznjem Vzhodu in pripominja, da Sovjetska zveza in Kitajska težita za mirno koeksistenco z ZDA.

△ Predvolilna kampanja na Poljskem je bila včeraj zaključena s splošnimi volitvami. Za volitve je vladalo ogromno zanimanje, saj je 90% vseh volilcev pred volitvami pregledalo, če so vpisani v volilne imenike. V vsej državi je bilo nad 8000 predvolilnih zborovanj, ki se jih je udeležilo skupno okrog 4 milijone državljanov. Na teh sestankih so obravnavali naloge novega Sejma (skupščine) in kritično pretresali stanje v državi. V soboto zvečer je zadnjič pred volitvami govoril po radiu prvi sekretar CK ZDPP Wladislaw Gomulka. Tudi odbor Združenje kmečke stranke, Centralni odbor Demokratske stranke, predsednik Centralnega odbora Zveze sindikatov Poljske in koordinacijski odbor katoliških aktivistov so pozvali Poljake, naj volijo kandidate Fronte narodne enotnosti z Gomulko na čelu.

Kot je včeraj zvečer poročal varšavski radio, so volitve potekle v popolnem redu in miru. Rezultati bodo znani šele v torek ali v sredo, vendar smo do včeraj zvečer izvedeli, da je v Varšavi do 10. ure volilo 30% volilcev, v Poznanju dopoldne nad 80% volilcev, v Seczinu do 12. ure večina volilcev; v nekaterih delavskih mestih je že dopoldne volilo do 80% volilcev. Ves dan so stranke in ugledne poljske osebnosti pozivale Poljake, naj grejo na volišča in volijo kandidate Fronte narodne enotnosti. V Varšavi je zgodaj dopoldne volil tudi varšavski škof, ki je potem izjavil, da je volil Gomulko in za program Fronte narodne enotnosti. Wladislava Gomulko, ki je volil okrog 9. ure, je na volišču pričakala množica novinarjev in fotoreporterjev, volilci pa so mu priredili navdušene ovacije.

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
NEMIRNA MEJA

Ze dlje časa odmevajo strela na jugu arabskega polotoka, vendar jih doslej zaradi trušča ob sveskem prekopu ni bilo slišati. Zdaj pa, ko je v deželi Nela potihnilo, se je jasneje zaslislalo bombardiranje jemenskih vasi, na katere stresajo bombe britanska letala. Prav na jugu največjega polotoka sveta, na nezačrtani meji med britanskim adenskim protektoratom in Jemenom se je vnela »mala vojna«. Poročila iz tega oddaljenega predela sveta si zelo nasprotujejo in si je tako težko ustvariti pravo podobo, kaj se dogaja in kdo je pravzaprav krivec nenehnih spopadov. Vendar že to, da je Jemen prvi dvignil glas in obtožil Veliko Britanijo, daje slutiti, kdo je v resnici napadalec. Jemen je prav tako predložil vso zadevo mednarodnemu sodišču v Haagu, o njem pa je obvestil tudi Varnostni svet ZN. Velika Britanija pa se je doslej zadovoljila le s tem, da je predlagala neposredne razgovore z jemensko vlado.

Jemen je siromašna dežela, ena med najrevnejšimi na svetu. Dolgo časa se je zapirala v visoko gorovje in ni dovoljevala nobenemu tujcu, da bi vstopil na njeno ozemlje. Nihče ne ve točno, koliko prebivalcev

šteje, grobe cenitve pa se sučejo med 3 in 5 milijoni. Koran je tu glavni zakon, prestopnike pa še vedno kaznujejo z okrutnimi kaznimi: odsekajo mu roko, ušesa, prste... Sele v zadnjem času se je Jemen odločil, da bo skupaj z drugimi arabskimi deželami moderniziral deželo;

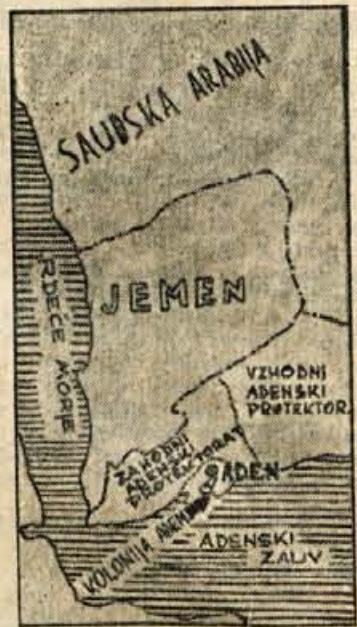
Adenski protektorat in Aden pa sta pod britanskim vplivom. Aden je britanska kronska kolonija in ena najvažnejših britanskih strateških točk. S svojim položajem na skrajnem delu arabskega polotoka Aden nadzira vso pločbo med vzhodom in zahodom skozi suezski prekop. Hkrati pa Aden veže vrsto britanskih protektoratov vse tja do Kuwita in bi njegova izguba pomenila izgubo vseh teh britanskih posesti.

Adenu so Britanci tudi namenili vloga iranskega Abdana. V pičlih dveh letih so tu zgradili velikanske rafinerije petroleja in potrošili v ta namen kakih 50 milijonov funtov šterlingov. Zato so Britanci izredno občutljivi za vse, kar se dogaja v neposredni bližini Adena. To občutljivost še stopnjujejo bogata naftonosna polja v ozadju Adena: v adenskem protektoratu, na vmesnem področju med njim in Jemenom, in seveda tudi v Jemenu samem. Medtem

ko Britanci vladajo nad adenskim protektoratom, drugje niso mogli uveljaviti svojega vpliva. Sedanji napad na vmesnem ozemlju imajo zato prav gotovo petrolejsko ozadje. V Jemenu pa so Angleži že prehiteli ameriški zavezniki. Ameriška petrolejska družba »Yemen Development Corporation« si je zagotovila tretjino jemenskega ozemlja, na katerem ima izključno pravico do izkoriščanja naftonosnih polj.

Boj med ameriški in angleškimi petrolejskimi družbami je že marsikje na Bliznjem vzhodu pojasnil nejasen položaj. Podobno je tudi tukaj. Britanci niso skrivali svojega negotovanja, ko je zloglasna ameriška petrolejska družba »ARAMCO« organizirala in finansirala jemensko beduine za akcije proti britanskim četam in policijskim patrolam. Ta medsebojna trenja pa obe strani skrbno pokrivata s plaščem boja proti »grozečemu komunističnemu vplivu«. Ruski strokovnjaki so res prišli v Jemen, prestolonaslednik te majhne države pa je bil nadvse ljubeznivo sprejet v Moskvi, toda to še daleč ni dokaz, da je SZ kriva za nevarno prižiganje ognja v tem delu sveta.

Bombardiranje britanskih letal je vsekakor bolj otipljiv do-

kaz o nevarnosti za arabski svet, kakor pa meglene obtožbe o »komunističnem prodranju«. Prav ti vojaški spopadi vnovič nazorno kažejo, kako enostranska je v bistvu Eisenhowerjeva doktrina, ko zagotavlja vojaško pomoč deželam Bliznjega vzhoda samo v primeru napada z Vzhoda. V takšno nevarnost je težko prepričati arabske dežele, ker so se doslej morale vedno otepati tujega vpliva le z zahodne strani. Jemen je zdaj za to samo še dokaz več!

MARTIN TOMAZIČ

v nedeljo smo zabeležili

SNEŽNE RAZMERE IN PROMET

Zvezna cesta Kranj—Podbrezje—Jesenice prehodna, vozišče večtrino, poledica posuta, promet se odvija z malimi ovirami. V Kranju 4 cm starega snega. Jezerska cesta je zorana, vozišče večtrino, promet možen z verigami tudi čez prelaz, ki je prehodni z obeh strani. Cesta Tržič—Podlublje prevozna z verigami do bloka, snega 30 cm. Od bloka do meje je cesta neprehodna, snega 1 meter. Cesta Kranj—Tržič; poledica posuta, promet se odvija z malimi ovirami.

LIKVIDACIJA PODJETJA »RADIOMEHANIKA« TRŽIČ NAJ SE POSPEŠI

Tržičani težko čakajo, da bo »Elektrotehnično podj. Kranj« odprlo v Tržiču obljubljeno filnomehanično, elektrotehnično in radio delavnico. Odkar je prenehala z delom »Radiomehanika«, morajo Tržičani nositi predmete v popravilo v Kranj in Ljubljano, to pa zahteva več časa in več denarja. Zlja Tržičanov je, naj bi se likvidacija »Radiomehanike« pospešila in čimprej ustanovila nova po-

slovarnica »Elektrotehnične podjetja Kranj«

J. V.
12 NOVIH ŠOFERJEV
V tovarni »Stol« na Duplici pri Kamniku je bil te dni zaključen avtomoto tečaj za nameščence in delavce tovarne. Udeleženci so pokazali veliko zanimanja in 12 jih je z uspehom opravilo izpit za vožnjo motorjev in avtomobilov, med njimi tudi dve nameščenkini tovarne.

VRTEC »TUGO VIDMAR« V KRANJU SPREJME V OSKRBO ŠE 20 OTROK

Z ustanovitvijo Šolske kuhinje se je v »Vrtcu Tugo Vidmar« zaradi odhoda šolobveznih otrok izpraznilo nekaj mest. Ustanova sprejme v oskrbo še dvajset predšolskih otrok zaposlenih in nezaposlenih mater.

KAKO GOSPODARI »METKA« V ŽIREH

Žiri so že od nekdaj znan čevljarski kraj. »Razen »Alpine« je tam še čevljarsko podjetje »Metka«, ki zaposluje 120 delavcev. Dosedanje obrtno podjetje so pred nedavnim preimenovali v industrijsko. Podjetje

bo imelo odslej več ugodnosti pri nakupu surovin. Urediti pa bodo morali v njem še marsikaj drugega. Skoro vsa osnovna sredstva so last privatnikov, ki le-teh podjetju nočejo prodati. Podjetje plačuje mesečno zanje po 200.000 dinarjev najemnine nekdanj'm štirim obrtnikom, ki so podjetje pred leti skupno ustanovili. Ta najemnina je razumljiva, če upoštevamo, da imajo omenjeni obrtniki v podjetju vodilne položaje.

V prvi polovici tedna še mraz, ki bo v drugi polovici tedna popustil. Pričakovati je snežnih padavin.

naša kronika

SEJA UPRAVNEGA ODBORA TRGOVINSKE ZBORICE OKRAJA KRANJ

Pretekli petek je imel Upravni odbor Trgovinsko zborico kranjskega okraja sejo, na kateri je sprejel predlog perspektivnega desetletnega načrta razširitve trgovskega omrežja na Gorenjskem z nekaterimi dopolnitvami. Sprejel je tudi petletni investicijski program trgovine. Nadalje je razpravljal o problematiki tarifnih pravilnikov, dal nekatero pripombo k instrumentom letošnjega družbenega plana za trgovino. Razpravljal je tudi o tržni situaciji in imenoval iniciativni odbor za ustanovitev kluba gospodarstvenikov Gorenjske.

DVOLETNA HOTELSKA ŠOLA V LJUBLJANI

Podobno kot dvoletna Ekonomska srednja šola za ljudi, ki so aktivno sodelovali v NOB, so ustanovili v Ljubljani tudi dvoletno hotelsko šolo. Šola, ki začne s poukom danes, bo obiskovalo z Gorenjske 12 vodilnih uslužbencev v gostinstvu.

TEČAJ RK V KAMNIKU

V četrtek se je začel v Kamniku zdravstveni tečaj za žensko mladino, ki ga je organiziral Okrajni

Predlog za opustitev premiranja normircev

V nekaterih podjetjih premirajo normirce za realnost norm. Praksa pa kaže, da premiranje na takih osnovah dokaj negativno psihološko vpliva na delavce, ki delajo po normah, po drugi strani pa tudi na normirce, ki jih čisto navaja k raznim nepravilnostim pri normiranju, zlasti pri reviziji norm. Pri določitvi take premijske osnove se občajno postavi določeno »optimalno« preseganje norm, pri čigar prekoračitvi se začne normirčeva premija zmanjševati. S tem se praktično zakolči gornja meja za preseganje, kar ni prav in je škodljivo.

Glede na to okrajna komisija za plače zdaj predlaga gospodarskim organizacijam, da tako premijsko osnovo izločijo iz svojih premijskih pravilnikov. Premiranje normircev naj bi podjetja — po mnenju okrajne komisije za plače — opustila — v kolikor ne bi mogla določiti ustrežnejših premijskih osnov.

3. USODNA NEPAZLJIVOST

P
O
N
E
D
E
L
J
E
K

Pravzaprav pišem te vrstice s precejšnjo zamudo, vendar pa je dogodek tak, da je treba ob njem razmisliti za prihodnje.

Starejši so se pripravljali na silvestrovanje, mlajši pa — čakali Dedka Mraza. Ponosno so krasili novoletne jelke in potem hodili okoli okrašenih drevesc ter jih občudovali.

»Se to popravim, še tam je nekam prazno, vse mora biti čim bolj veličastno,« so si dopovedovala mlada srca.

V dvoranah in šolskih razredih so se zbirali v tistih dneh okoli okrašenih jelk vsi od najmlajših do starejših. Čakali so, da jih obišče Dedek Mraz s svojim spremstvom, da jih nagovori in seveda tudi obdari.

Veseli in srečni so sprejeli Dedka v svojo sredo tudi otroci osnovne šole v Lučinah. Koliko žarečih oči je opazovalo Dedkovo belo brado, njegovo skrbno krojeno obleko. Vse je bil lepo in veličastno, vsi so bili zadovoljni, dokler...

Dokler Dedek, tisti Dedek tam izpod Triglava, ni vzel cigarete in jo prižgal. Da, hotel je prižgati samo cigareto, vendar se mu je hkrati vnela lasulja in brada. V hipu je tako rekoč gorel njegov obraz.

Ubogi Dedek — upravitelj osnovne šole v Lučinah — je moral zapustiti otroke z dokaj težkimi opeklinami po čelu in temenu in oditi na nič kaj prijetno zdravljenje.

V Žireh so blife v Dedkovem spremstvu tudi snežinke. Otroci in nekaj starejših je obkrožilo

prostor, kjer je stala novoletna jelka, in njihove oči so navdušeno zasledovale snežinke, ki so prižgale svečke na drevescu. Razpoloženje je bilo najlepše, dokler snežinka — 13-letna deklica ni z laktjo zadelala ob gorečo svečko.

Kdo bi pričakoval tako hude posledice... Obleke snežink so bile iz sanitetne late, obraz pa so imele namazan s snovjo, ki je vsebovala tudi hitro vnetljivi aceton.

Se pred nekaj minutami razigrana snežinka je začela goreti — vnela se je njena obleka. Drugi dve snežinki sta ji hoteli pomagati, začeli sta gasiti njeno gorečo obleko, pri tem pa sta se vneli še sami.

V prostoru je nastala zmešnjava. Nihče med starejšimi ni bil toliko priseben, da bi znal deklicam hitro pomagati. Začele so goreti tudi njihove kape in rokavice. Ljudje so preplašeni zbežali iz dvorane.

In deklice?

Zaradi hudih opeklin so jih morali takoj odpeljati v ljubljansko bolnišnico. Opekline se jim le počasi celijo.

Kdo ve, če se na njihovih obrazih ne bodo poznale posledice ognja? Deklice verjetno ne bodo mogle nikoli pozabiti dogodka.

Ni prav, če se učimo šele po nesreči, vendar naj bo to vsaj opomn, da bomo v prihodnje previdnejši, tovarne pa naj bi razmislile o tem, da bi začele izdelovati za take priložnosti negorljiv material.

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8 — tel. 218: Od 12. do 19. januarja dr. Sveto Petrovič; od 19. do 26. januarja dr. Vinko Vrbnjak.

MALI OGLASI

Pogrešam čistokrvnega ovčarja z imenom »Zubi«. Kdor kaj ve, kje bi se nahajal, naj proti nagradi javi Dolinarju, Huje 18.

Od Kranja do Rupe sem 13. januarja izgubila očala. Prosim proti nagradi vrniti na upravo lista.

Od Kokrškega mostu do Jezerske ceste je 17. januarja izgubljen otroški čevljiček. Vrniti proti nagradi Marčanu — »Projekt«.

Dobi se ženska zapestna ura izgubljena v kinu »Storžič«. — Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam 2 skobelnika in moško kolo. Bališ, Vod'ce 48.

Kupim rabljeno omaro za obleko. Ponudbe poslati na upr. lista.

Preključem bolniško knjžico št. 522330 na ime Helena Skrijanc, Zg. Duplje 3.

Prodajam prav malo rabljeno 6-čevno pečico znamke »Zephir« — cena 15.000 din in dobro ohranjen moško zimsko suknjo. — Rožič Marija, Tržič, Kuvniška p. 3.

Prodajam brejo 2 leti staro kozo. Zglasiti se pri Jakelj P. Verje 79 p. Medvode.

Prodajam radijski sprejemnik »Amerson ZM« — 4-čevni. Naslov v upravi lista.

Preključem obtožbe izrečene proti Hudobivnik Jožetu, Kokrica 18 o poverbah zadruženega denarja, kot neresnična. — Kopač, Kokrica.

OBJAVE

OBJAVA

Stanovanjska komisija pri Svetu za stanovanjske zadeve ObLO Kranj obvešča vse prosilce stanovanj, ki imajo vlozene prošnje pri Stanovanjski upravi Kranj, da se lista pričakovalcev za leto 1957 ne bo objavila popreje, kot meseca maja iz sledečih razlogov:

1. Ker morajo upravni odbori DS podjetij izdelati listo pričakovalcev za stanovanja iz svojega stanovanjskega fonda, s katerim bodo v tekočem letu razpolagali.
2. Ker je ostalo precejšnje število pričakovalcev iz liste za leto 1956, ki še niso dobili stanovanj.
3. Ker se predvideva, da pred mesecem majem 1957 ne bo na razpolago stanovanjskih prostorov za nove dobitve.

Za tekoče leto bo sestavljena lista pričakovalcev za celo leto skupaj.

OBJAVA

Objavljamo, da podjetje »Odeja« Skofja Loka sprejema usluge od privatnih strank od 15. I. 1957 do preklica.

Tovarna prešitih odev »Odeja« Skofja Loka

RAZPIS

Upravni odbor Poslovne zveze za gozdno in lesno gospodarstvo Kranj, Titov trg 2, poštni predal 195

RAZPISUJE MESTA:

glavnega računovodje — dve mesti knjigovodij — knjigovodkinje s potrebno izobrazbo.

Pogoji za glavnega računovodja: visoka ekonomska šola s 5-letno prakso v računovodstvu na vodilnih mestih ali absolvent ekonomske srednje šole s 10-letno prakso na vodilnem mestu računovodstva, odnosno računovodja z najmanj 15-letno računovodsko vodilno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku — dogovoru. Nastop službe takoj. Vlogo s kratkim življenjepisom in navedbo dosežanih praks na vodilnih mestih je predložiti do 31. I. 1957 na gornji naslov.

OPOZORILO

Od 30. I. 1957 dalje bo omrežje za električno vleklo na postaji Jesenice in na žel. progi Jesenice—Kavranški predor drž. meja pod visoko napetostjo 15 tisoč V.

Vsako dotikanje kovinskih delov in naprav za električno vleklo je smrtno nevarno.

Posebno na potnih prehodih in nadvozhih je paziti na višino naklada in ne sme priti do posrednega dotika elektrifikacijskih naprav z različni predmeti.

Direkcija jugoslovanskih železnic Ljubljana

KINO

KINO RADOVLJICA

22. in 23. januarja, ameriški film, drama »KO ZIMA PRI-DE«. V torek ob 20. uri ter v sredo ob 17.30 in 20. uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 23. januarja ob 16. uri — zaključna predstava za tovarno »Iskra«. Aristofanes »LISISTRATA«. — Mladini prepovedano.

Cetrtek, 24. januarja ob 20. uri — izven. Aristofanes »LISISTRATA«. — Mladini prepovedano.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

Pretekli petek je padlo živo srebro na Gorenjskem 15 stopinj pod ničlo. To je bil bržkone tudi vzrok, da so bile vrste branjev ob stojnicah na živilskem trgu v Kranju zelo razredčene. Zaradi mraza se je najbrže premislila tudi marsikatera gospodinja, ki sicer redno obiskuje kranjske tržnice.

Blaga je bilo sila malo. Cene so se sukale v naslednjih višinah: jajca 27 dinarjev, kisló zelje 56, kisló repa 28 din, korenje 40 dinarjev za kg, glavica česnja 10 do 15 din, skuta 80 din za kg, orehi 80 do 85 din za liter, jabolka pa od 25 do 40 din.

TRŽIČ

Tržnica je že dlje časa slabo založena, dovoz pridelkov je vedno manjši, kar gre pripisovati mrzlemu vremenu. Na tržnici je nekaj jabolk dokaj dobre kvalitete po 42 do 44 din, dalje čebula po 100 din, češenj po 15 dinarjev glavica, jajca po 26 dinarjev kom. Kislega zelja ali repe ni, nepričakovano pa se na trgu pojavlja več smetane in sira. Tudi domačega žganja ne manjka. Sadno žganje prodajajo po 450 din in slivkovo po 500 din.

Trgovine s sadjem in zelenjavo so dobro založene, cene so iste kot drugod, očitno pa nižje od blaga na tržnici, saj so jabolka v trgovini za nekaj dinarjev cenejša. Čebula je v trgovini 10 din cenejša kot pri pridelovalcih.

KAMNIK

Zaradi hudega mraza je bil v soboto živilski trg v Kamniku slabo obiskan. Prodajalke so skrbno zakrivale radič in špinado, da jim sproti ne zmrzne, prodajale pa so oboje po 50 din četrt kg. Jajca so bila po 22 do 24 din komad, surovo maslo v četrtinskih zavitkih po 110 in 120 din, čebula po 100 din kg, jabolka po 35 din, rumena kole-raba 40 din, rdeča pesa 30 din kg, kaša 70 din liter, koruza po 40 din liter.

V kamniških mesnicah so do zdaj prodajali goveje meso po enotnih cenah. Za drugovrstno meso si plačal prav toliko kot za prvovrstno vlovsko. Podjetje »Meso« je zdaj ustreglo upravičenim zahtevam gospodinj in določilo za goveje meso dvojno ceno. Da ne bi bilo pri tem zamenjave v škodo potrošnikov, bo prodajala goveje meso druge vrste po 170 din kg samo poslovalnica na Trgu svobode, (svinjino in teletino pa seveda po istih cenah kot ostale poslovalnice), vse ostale poslovalnice pa bodo imele na zalogi samo goveje meso prve vrste.

SKOFJA LOKA

V soboto smo zabeležili na trgu v Skofji Loki naslednje cene: zelje glave 20 din kg, zelje kisló 50 din kg, repa cela 8—7 din kom, repa kisló 20 din merica, rdeča pesa 35 din kg,

špinaca merica 20 din, radič merica 25 din, jabolka 35—45 dinarjev kg, korenje 15 din kg, por 7—12 din kom, fižol 85 din liter, jajca 25 din, sladka smetana 150 din liter, sirček kom. 12 din, peteršilj zavitek po 10 din, čebula 100 din kg in češenj 7—15 din glavica.

GIBANJE PREGIVALSTVA

SKOFJA LOKA

Rodile so: Julijana Vizjak iz Breznice št. 8 — sina, Ana Tavčar iz Zminka št. 14 — hčerko, Ivana Stanonik iz Staroga dvora 2 — sina, Ana Staronik iz Ožbolta nad Zmincem št. 10 — hčerko, Ivana Pušar iz Puštala 88 — sina, Julijana Setnikar iz Puštala 80 — hčerko, Ljudmila Žontar iz Virmaš št. 2 — sina.

Poročili so se: Rudolf Jurčič, poljski delavec in Jožefa Božnar, poljska delavka; Janez Fojkar, brivski pomočnik in Alojzija Pokoren, frizerska pomočnica.

Smrti: Ivana Sink iz Stare Loke 29.

TRZIC

Poročili so se: Anton Grosčevljarski modelir iz Tržiča in Marija-Magdalena Urbanc, prešivalka iz Sebenj; Ciril Laussegger, tovarniški delavec iz Tržiča in Viktorija Novak, predilka iz Tržiča.

Smrti: Vesna Bečan iz Tržiča. Partizanska cesta 7.

ŠŠ S SODIŠČA

GNUSNO PONASANJE DO MLADEGA DEKLETA

Sestindvajsetletni Jože Noč iz Javorniškega rovta je uslužben v elektrarni na Jesenicah, razen tega pa je tudi določen za prevzemnika večjega kmetijskega posestva. Namesto da bi postal ženo, ki bi mu gospodinjila, zavljal na posestvo dekleta, ki jim po večini objublja zakon, vendar jih pozneje, ko mu začno presedati, odslovi. Tako je storil tudi z D. B., delavko iz »Iskre« v Kranju. Z lepimi objubami jo je znal privabiti na posestvo. Govoril ji je tako zapeljivo in ji obetal toliko dobrega, da je D. B. v Kranju zapustila službo in se preselila na posestvo. Tam je z vsemi močmi in zmožnostmi vodila gospodinjstvo in — vse je bilo prav, dokler niso nastale posledice intimnejših odnosov z Nočem. Takoj, ko je Noč razodela, da pričakuje otroka, se je na mah spremeni. Nič več ni bila zanj priden in skrbna, nič več se mu ni znala prav obrniti. Šlo je celo tako daleč, da mu je celo »preveč« skuhalo. Začel jo je vedno huje zbadati in sramotiti. Nič več ni hotel slišati o izpolnitvi objube, da jo bo poročil. Tako stanje je postalo za rahločutno dekletko neznošno in se je oddločila, da Noča zapusti, čeprav so bila zanj zaprti že skoro vsa vrata za primerno zaposlitev. Težko je prenašala tudi to, da bo rodila možkem, ki jo je tako hitro zavrgel.

Odsli je od Noča, vendar se kmalu še enkrat vrnila po obleko in perilo. Takrat pa je Noč pokazal šele vso svojo brezobzirnost in surovost. Pograbil je kuhinjski nož in ji zagrozil, da jo bo zažgal, če mu takoj ne zgine izpred oči. Tega brezdušnega nastopa ni mogla več prenesti. Umaknila se mu je, odšla na gosposdarsko poslopje in se tam v obupu obesila.

Noča se kljub temu, da ima zaradi surovega ravnanja z D. B., ki jo je zvalil z mamjivimi objubami v svojo popolno odvisnost, da ima na vesti dvoje življenj, ni dalo preprečiti, da je zagrešil nad vse gnusno dejanje. Pred sodiščem sicer ni zanikal, da je dekletu res zagrozil z nožem, imel pa ni zanj nobene besede in mu tudi kot gospodinja ni bila všeč. Skratka, po njegovem se je obesila bolj zaradi trme in preobčutljivosti, kot zaradi njegovega surovega ravnanja.

Ker je sodišče po neprizadetih pričah dobilo resnično sliko o njenih razmerah tako, kakor je že prikazana, je Noča obsodilo zaradi kazniviga dejanja po 4. odst. 139. čl. kazenskega zakonika na 8 mesecev zapora, s čimer je komajda zadoščeno pravici.

II. državno prvenstvo v kegljanju na ledu

Ena izmed najmlajših zimsko športnih panog pri nas je kegljanje na ledu. V tem zimskem športu so pokazali doslej največ prizadevnosti blejski, jeseniški in celjski kegljači. Ze na prvem sestanku odbora za kegljanje na ledu je bilo sklenjeno, da bo II. državno prvenstvo v kegljanju na ledu na Jesenicah, kjer so zato, z ozirom na umetno drsališče, najboljši pogoji.

V soboto so prispehli na Jesenice kegljači na ledu z Bleda in iz Celja. Pod pokroviteljstvom Okrajnega odbora SZDL in pod vodstvom jeseniškega kegljaškega kluba je začelo v soboto ob 14. uri na Jesenicah II. državno prvenstvo v kegljanju na ledu. Prvenstva so se udeležili člani kegljaških klubov z Bleda, Jesenic in iz Celja. V skupinah je tekmovalo 15 ekip, od teh 7 z Bleda, 6 z Jesenic in dve iz Celja. Posamezno je tekmovalo 52 kegljačev.

V ekipnem tekmovalju so dosegli: 1. Bled E 22 točk; 2. Jesenice E 22 točk; 3. Bled D 22 točk; 4. Jesenice C 22 točk; 5. Jesenice D 16 točk; 6. Bled B 14 točk; 7. Jesenice A 13 točk; Bled A 13 točk; 9. Jesenice F 12 točk; 10. Bled C 12 točk; 11. Jesenice B 10 točk; 12. Bled F 10 točk; 13. Celje B 10 točk; 14. Bled G 6 točk in 15. Celje A 6 točk.

Plasma posameznikov je bil naslednji: 1. Jakob Olip, Bled 35 točk; Pavel Plemelj 34 točk; 3. Maks Vlster, Jesenice 34 točk; 4. Franc Žumer 31 točk; Miha Repelj, Jesenice 29 točk; 6. Slavko Košenina, Bled 27 točk; 7. Stanko Hribar, Bled 25 točk; 8. Jože Černe, Bled 25 točk; Matko Ukcar, Bled 25; 10. Stan-ko Knaflič 24 točk itd.

Prve tri ekipe bodo odšle na mednarodno prvenstvo, ki bo 9. in 10. februarja v Velsbergu v Italiji.

Od petka do nedelje II. zvezna namiznoteniška liga

Drugi del II. zvezne lige za moško ekipo bo od 25. do 27. januarja v Kranju. NTK »Triglav« ima že sedaj vse urejeno za to tekmovalje. Za gledalce bo tekmovalje v zgornji dvorani Sindikalnega doma, turnir pa bo tudi v zgornji telovadnici I. gimnazije. Na turnirju bi moralo sodelovati deset ekip: Sloga, Poštar in Železničar iz Beograda, Santa, Rabotnički — Skoplje, »Bosna« — Sarajevo, Opatija, »Metalce« — Kraljevo, »Tekstilac« — Zagreb in domači »Triglav«. Do danes so se prijavili šele Tekstilac, Sloga, Senta, Opatija, verjetno pa bodo prišli še Železničar in Poštar, tako da bo skupaj s Triglavom nastopilo osem ekip. Na

prvem turnirju te lige, oktobra v Beogradu, so Kranjčani osvojili tretje mesto za Opatijo in Slogo. Ker bodo tokrat domačini nastopili okupljeni, saj razpolagajo kar z vrsto igralcev in bodo tudi primerno pripravljene, lahko upamo na ugoden plasma. Sami igralci in funkcionarji pravijo, da se bo »Triglav« boril za drugo mesto, to pa mu bo uspelo osvojiti, če premaga Slogo. Ker računajo Kranjčani še na podporo športne publike, se bodo njihove napovedi verjetno uresničile. Tekmovalje se prične v petek ob 9. uri, nato pa bo vsak dan od 9.—12. in od 15.—23. ure.

R. S.

VESTI

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V HOKEJU NA LEDU

JESENICE, 20. januarja.

Jutri se prične slovensko republiško prvenstvo v hokeju na ledu. Ze v torek igrajo Jeseničani v Vevčah, v četrtek pa bo na Jesenicah izredno zanimiva tekma med Jesenicami in Ljubljano. V soboto pa bo jeseniško moštvo gostovalo v Celju. — Pred odhodom na državno prvenstvo v Beograd, ki bo prihodnji ponedeljek ali torek, pa bodo jeseničani povabili v goste v nedeljo 27. januarja, bodisi hokejsko moštvo iz Innsbrucka ali Badgasteina.

I. A.

KOŠARKA

TRIGLAV : LOČAN 48:47 (47:29)

Kranj, 20. januarja.

Danes je domači »Triglav« povabil v goste košarkarje »Ločana« iz Šk. Loke, da se pomeri z njimi v prijateljski tekmi. Tekma je imela namen pokazati, kako se moštvi pripravljata na sezono prvenstvenih tekem. Pokazalo se je, da priprave igralcev »Triglava« niso najboljše medtem ko je »Ločan« zaigral kar dobro. Tekma sama je bila zelo ostra in ni potekala v najbolj prijateljskem duhu. Zmagali so igralci »Triglava« z rezultatom 48:47 (27:29); pri gostih sta bila najboljša Koldana in Homan, za domače pa je bil najuspešnejši Drago Petrič.

S.

OBČNI ZBOR NAMIZNOTE-NISKEGA KLUBA TRIGLAV

Kljub velikim težavam uspehi Pretekli torek se je zbralo preko 50 članov kluba na občnem zboru. Poročila odbora so bila precej izčrpana in tudi kritična. Klub sicer ni v letu 1956 dosegel takih rezultatov, kakor prejšnje leto, vseeno pa so Tri-

DRŽAVNO PRVENSTVO V HOKEJU NA LEDU BO V BEOGRADU IN NE NA JESENICAH

Pred tednom dni smo poročali, da bo državno prvenstvo v hokeju na ledu na Jesenicah. HK Jesenice je sprejel organizacijo prvenstva zaradi tega, ker je Hokejska zveza Srbije odpovedala prireditve zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Na petkovi redni seji Hokejske zveze Jugoslavije pa so ponovno sklenili, da bo državno prvenstvo v Beogradu in bo morebitni finančni primanjkljaj krilo podjetje »Tašmajdan«. — Žal bo naša dva predstavnika na državnem prvenstvu — HK Jesenice in Ljubljano — spremljali v ogorčenih borbah za najvišje mesto zgolj v mi-slih.

kot lani, ko so v okviru društva bile še razne druge športne sekcije, ki so se lani osamosvojile. Društvo se je pričelo ukvarjati s telesno vzgojo. Imajo redno telovadbo, katero je omogočila ureditev telovadnice. S pridnim delom so uspeli, da so prvič po osvoboditvi izvedli akademijo, ki je zelo uspela. Razgibano delo je pritegnilo številne nove člane, tako da je danes v članstvih še 105 od tega 45 pionirjev, kar je za razmere, ki obstojajo brez dvoma veliko.

Letos se bodo udeležili več okrajnih tekmovalj in nastopov ter prvič republiškega zleta »Partizan« Slovenije. Kot lani bodo tudi letos pripravili javen nastop, Titovo štafeto in vrsto športnih prireditev za rojstni dan tov. Tita. Praznik mladosti. Enoglasno so se izrazili za ustanovitve sveta za telesno vzgojo in šport pri občinskem ljudskem odboru, ki naj bi povezoval vse športno in telesnovzgojno dejavnost v občini in skrbel tudi za dodeljevanje večje materialne pomoči kot pa so jo bili deležni v preteklosti.

SEJA ZVEZE ZA SPORT IN TELESNO VZGOJO V KRANJU

Pred dnevi je razpravljala Zveza športnih in telesnovzgojnih društev v Kranju o delu in problemih športnih društev, kakor tudi o njihovih društvenih prostorih.

Mnogo so ponovno razpravljali o športnih objektih. Zaradi piko predvidenega investicijskega sklada v te namene v tekočem letu, bodo za osrednje moderno strelišče, ki bo pri Rupi v Kranju, uredili le lokacijo terena in izdelali potrebne načrte. Razpravljali so o tem, da bi letos bodoči štadion pri kopalnišču dokončno spianirali in pripravili potrebne načrte. V kolikor bodo dopuščala finančna sredstva, bodo poskusili dokončati igrišče »Mladosti« v Stražišču, da bo tako vsaj en športni objekt dokončan. Razpravljali so tudi o dodelitvi letošnjih subvencij občinskega ljudskega odbora športni organizacijam in sprejeti ustreznih zaključke. V kratkem bo športna zveza tudi sklicala širši sestanek s predstavniki smučarske podzveze za Gorenjsko.

TVD »PARTIZAN« V STRAZIŠČU NA PRAVI POTI

so izjavili nekateri predstavniki množičnih organizacij in oblasti, ki so prisostvovali rednemu letnemu občnemu zboru »Partizana« v Stražišču, ki je bil minulo sredo.

Zelo izčrpano poročilo načelnika Dimnika je orisalo celotno delo »Partizana« v preteklem letu. Iz poročila je bilo razvidno, da je »Partizan« posvetil precej pozornosti vzgoji mlajšega kadra.

Na zboru je bilo sklenjeno, da se zgradi letno telovadnice in nabavi nekatere manjkajoče rekvizite. Predvidevajo nekaj nastopov, med katere so uvrstili tudi nastop na gimnastri-di v Zagrebu.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENEK KONIC **VIGENCY** ROMAN 6

„Pustil naj bi bil, ko se je mojega držalo?“ se je razburil Zgonc. Nič več ni mogel vzdržati na mestu, vstal je in začel hoditi po sobi gor in dol. Ana mu je sledila z očmi in čakala, njegovi koraki so se ji zdeli težki, čudno, da se hiša ne trese pod njimi. Dolgo je čakala, Zgonc pa je hodil in hodil, nekaj razmišljal in mrmral: „Če zrasteš, te vsi vidijo. Zaradi Bičkovega... ali sem ga jaz pognal na boben, ali ga je sodnija?“ Postrani je pogledal Ano, ki je ob spominu na Bičkovega Tomaža zardela. Pred sedmimi, osmimi leti ji ni bilo vseeno, ko so mu prodali na dražbi. Zdaj je to pozabljeno. Čakala je, kaj vse bo še Zgonc povedal. Ta se je res ustavil in rekel: „Kakor hitro nehaš rasti, že propadaš. Rajni gospodar tu ni zapravljaj, nihče bi ne mogel tega reči, pa mu je le šlo vse rakovo pot.“

„Oče so bili bolni,“ je razdraženo rekla Ana. „Poldrugo leto so ležali, pa tudi poprej niso bili trdnega zdravja.“

„Bolani je bil, seveda. Takšna sorta, ali kaj. Moja žena je tudi vedno bolna, skoro je ne pomnim več zdrave. Ampak, čemu ima kovač klešče? Če sam ni mogel delati, naj bi bil vpregel druge! Če ljudem gledaš pod roke, potem že delajo. Rajni je pa raje iskal denarja na posodo in pustil, da je vse skupaj viselo v zraku. Viš, Ana, jaz še pomnim čase, ko je bila ta hiša bogata. Bogata, ti pravim!“ Siroko je zamahnil z roko in pokazal okrog sebe.

Ana je nehote pogledala po zgornji hiši. Zares, pozna se, da je bila hiša nekoč bogata. Tisti, ki jo je zidal, ni mislil samo nase, tudi poznejšim rodovom je hotel postaviti trden in varen dom. Strop v zgornji hiši je rezljan in stene so do polovice opažene s hrastovino. Vrata so nekaj posebnega, v njih je vzdruženo okence, skozi katero so nekoč podajali hrano, kakor v bogatih meščanskih hišah. In pa siva lončena peč, podobna kaminu! Ano je zajel občutek, da se je v tej sobi čas ustavil in da se tu ne more nič spremeniti. Nihče ne more zrušiti kamenitih zidov, nihče premakniti debelih macesnovih brun v stropu. Na vse to pa gledajo starinske podobe, med njimi je ena, ki Ano zmeraj spominja na nekoga, pa vendar ne more dognati, kdo naj bi to bil. Oče je trdil, da je na sliki neki prednik, ki je bil sila bogat in imeniten, tako imeniten, da je imel poseben cesarski patent za svoj rudnik v Kamni gorici. — Prijetno ji je bilo misliti na moč in bogastvo svojega rodu, čeprav sta že davno prešla.

„V Kropi je bilo mnogo bogatih hiš, ki so prišle na nič,“ je rekel stric Miklavž. „Človek bi moral v svet, tam se laže diha, tu ni nič pravega.“

„Eh, pečena piščeta nikjer ne letijo v usta,“ je nejevoljno rekel Zgonc. „A kaj bi zdaj govorili o tem! Na hiši je mnogo dolga, kakor pravijo, dohodkov pa nobenih.“ Trenil je z očmi po Alešu. „Sole tudi dosti stanejo, se mi zdi.“

„Fant naj ostane doma, pa bo vse prav,“ je rekel Miklavž. Aleš je zmajal z glavo, kot bi odganjal nadležno misel. Potem je rekel toliko moško, kolikor je mogel pri svojih sedemnajstih letih:

„To se bo še videlo.“ „Saj, saj,“ je napol pritrdil Zgonc. „A tudi če se odločiš in obesiš šolo na klin, ne boš mogel čez noč pognati obeh kovačnic. Zato sem se namenil, da se bom pogovoril z vami, pošteno, kakor se spodobi med sorodniki. Moj fant je doma, Dominka. Tisti spodnji vigenc mu daj v najem, Ana, da ne bo postopal brez pravega dela. Vse sem premislil in vem, da več kot tristo na leto ni vreden. Bog ve, da je še to preveč!“

GORENJCI GA KAR DOBRO PIJEMO

S TEM SEVEDA NI REČENO, DA DRUGOD PIJEJO SAMO VODO. NEKAJ STATISTIČNIH PODATKOV NAM BO POKAZALO, KOLIKO RAZNIH PIJAC SMO NA GORENJSKEM POPILI V PRVEM POLLETJU LANSKEGA LETA.

V vsem kranjskem okraju je bilo v prvih šestih mesecih leta 1956 stočevnih 9811 hl vina, 3328 l piv, 914 hl žganja, 492 hl drugih žganih pijač,

1722 hl mineralne vode, 117 hl sadnih sokov, 413 hl brezalkoholnih pijač in 12 hl jabolčnika. Torej kar lepe številke. Prednjačita občini Kranj in Jesenice, najmanj pa popijejo v Gorenji vasi in v Cerkljah — pri čemer moramo seveda upoštevati tudi to, da imajo te občine precej manjše število prebivalcev. Tako so kranjski občani v prvi polovici lanskega leta popili 3369 hl vina, 909 hl piva, 200 hl žganja, 145 hl drugih žganih pijač, 542 hl mineralne vode, 41 hl sadnih sokov, 173 hl brezalkoholnih pijač in 7 hl jabolčnika. Na Jesenicah so popili skoraj za 1000 hl manj vina, zato pa več kot za 200 hl več piva, skoraj za 200 hl več žganja, medtem ko je potrošnja drugih pijač, zlasti brezalkoholnih, na Jesenicah precej manjša. Nekako v sredi »pivske lestvice« so občine Trzin, Radovljica, Skofja Loka in Bled, medtem ko so Bohinj, Ze-

lezniki, Ziri, Gorenja vas in Cerklje na spodnjem koncu lestvice. Tako so od januarja do julija lani popili v Trzinu 864 hl vina, v Radovljici 694 hl vina, Skofji Loki 659 hl vina, na Bledu 542 hl vina, v Bohinju 430 hl vina, v Zelezniških 268 hl vina, v Zireh 242 hl vina, v Gorenji vasi 203 hl vina v drugih okrajih Slovenije: v so po gorenjskih občinah popili (v hl): Trzin 311, Radovljica 260, Skofja Loka 237, Bled 220, Bohinj 97, Zelezniški 73, Cerklje in Gorenja vas po 46 in Ziri 15. Zanimivo, da so Ziri v potrošnji vina precej pred Cerkljami in Gorenjo vasjo, v potrošnji piva pa močno zaostajajo. Nad brezalkoholnimi pijačami Gorenjci očitno nismo navdušeni, saj so jih v posameznih občinah popili (v hl): Bled 30, Trzin 26, Radovljica 26, Zelezniški in Bohinj po 22, Gorenja vas in Sk. Loka po 16, Ziri 15 in Cerklje 5.

Poglejmo še, kako je s potrošnjo vina v drugih krajih Slovenije: v ljubljanskem okraju so ga v prvi polovici lanskega leta spili 26.947 hl, v mariborskem 14.372 hl, v kopskem 12.879 hl, v goriškem 10.433 hl, v kranjskem — kot smo že rekli — 9.811 hl, v trboveljskem 8.700 hl, v celjskem 8.266 hl, v murskosoboškem 3784 hl, v kočevskem 3622 hl, v novomeškem 3362 hl, v ptujskem pa 2854 hl.

MOŠKI - PESTUNJE

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH IMAJO DOBRO ORGANIZIRANO SLUŽBO OTROSKIH VARUHOV: STARŠI, KI HOČEJO ZA DOLOČEN ČAS — PONAVIDI ZVEČER — NAJETI OTROŠKEGA VARUHA, SAMO ZAVRTIJO TELEFON IN POSREDOVALNICA JIM PRESKRBI PESTUNJO. KER PA NEKATERI OTROCI, ZLASTI DEKLICE, RAJŠI ZASPIJO, ČE JIH ZAZIBLJE MOŠKI, SO AMERIŠKE POSREDOVALNICE ZA PESTUNJE UVEDLE NOVOST: NA RAZPOLAGO SO TUDI MOŠKE PESTUNJE...

ZGODOVINSKI IN DRUGI PISANJE Z GORENJSKE

Begunje so idilična vas pod vzhodnim Begunjskim. S sosednjimi vasi vred so že od nekdaj priljubljen letoviški kraj. Po zadnji svetovni vojni pa so z Begunjami zvezani grenki spomini. Tisoči najboljših slovenskih sinov, hčera, očetov in mater je v nekdanji ženski kaznilnici, ki jo je okupator spremenil v pravo srednjeveško mučilnico, preživel najstrašnejše, mnogi izmed njih tudi zadnje ure svojega življenja. Vrt nekdanje kaznilnice in sedanje bolnišnice ter bližnja Draga sta in bosta ostali za vse večne čase živi priči na to žalostno razdobje slovenske zgodovine. Kraj, kjer je danes vas Begunje, se omenja že leta 1050. Nad vasjo so odkrili predzgodovinsko gradišče, na Begunjski pa so od 1872 do 1917 kopali manganovo rudo. Vhodi v rudnik so

še dobro vidni. Sedanja bolnišnica za duševno bolne je nekdanji, zgodovinsko znameniti grad Katzenstein. Prvo vojnopolje je 1439 razdeljal Jan Vitovec, sedanja stavba pa je bila zgrajena 1537. Po Valvasorju so bili prvi lastniki gospodje Rajnski, od njih pa so ga priženili Kacijanarji (odtud ime Katzenstein). Tu se je rodil Ivan Kacijanar, ponovni zmagovalac v bojih s Turki. V 16. stoletju je bilo v tem kraju zatočišče protestantov. Njih kapele v stolpu je 1601 razstrelila protireformacijska komisija. Grad je bil prenovljen v drugi polovici 17. stoletja. Leta 1875 je postal državna last in je bil takrat predelan v žensko kaznilnico.

Nekoliko izven vasi so na strmih skalah razvaline gradu Kamna ali Lamber-

govoga gradu. V njem so nekdanji stanovali Kamniški gospodje. Poznejši lastniki so bili Ortenburžani in Celjski grofje (Herman III. se je tu 1428 ubil, ko je padel s konja). Leta 1436 so živeli na gradu že Lambergi. Najpomembnejši med njimi so bili Jurij, oskrbnik brižinskih posestev v Skofji Loki, Ziga, prvi ljubljanski škof in njegov junaški brat Gašper, ki še živi v ljudskih pripovedkah in slovenskem slovu. Bil je zmagovalac na 85 turnirjih. Grad Kamen pa je razpadel že v prvi polovici 18. stoletja in so razvaline še danes dobro vidne. V njegovi bližini je nekdanji stal Jamski grad, obzidana in utrjena skalna duplina, ki se prvič omenja 1236. Danes spominja nanjo le še krajevno ime Hudičev grad.

JOSIP JURČIČ
JANKO KERŠNIK
ROBNA KAVČ
PRIREDNI
Edo ROBLEK
RIŠE
Milan BATISTA

21. Na pol poti med Kamnikom in Kolvcem sta stali dve samotni kmetiji. Eno od teh je pred kratkim kupil naš znanec Nande, druga pa je pripadala Mozolovim. Zakaj se je Nande naselil tik ob njih, je postalo Mozolovski, ki je imela čedno devetnajstletno hčerko, kmalu jasno. Pa se tudi ni dosti protivila tej nameravani zvezi. Vse je kazalo, da Nandetu denarja ravno ne manjka — no, takemu zetu pa ni, da bi zapirali vrata. Razumljiva nam bo tedaj tudi Nandetova skrb za strica Blaža.

22. Večjo napoto pri Polonici pa je skušal delati Nandetu njen mlajši brat Pavlek. Ta ni in ni mogel videti prihajajoča, za katerega ni nihče vedel, odkod je, da se mu je že na obrazu videlo, da bo Pavlek je bil bolehen in tako slaboten, šel kmalu za očetom in brati, ki jih je tudi pobrala sušica. Nande se ni dosti oziral nanj, ko je videl, da se z njim ne da sprizajntiti, toda kot homo videli, bi prav to Pavlekovo sovraštvo kmalu postalo usodno za Nandeta in Polonico.

23. Nande je bil zadnje čase, ko sta se z Mozolko že nekako dogovorila za Polonico, večkrat pri njih kot pa doma. Prav to je precej jezilo preudarno gospodinjso, saj je fant pustil polje neobdelano, brigal se je le za Polonico in za svoje kupčije, kot je pravil Mozolki. Ta pa bi rada trdnega kmeta, ker če bi Pavlek umrl, bi združili obe posestvi in na takem bi bilo že kaj prijeti.

24. Po tistem pretepu stricu Blažu ni bilo preveč dobro. Poležaval je po ves dan, bolela ga je glava in nikakor se ni mogel spomniti, kako da je sploh odnesel celo glavo iz krme. Vsa družina se mu je po malem smejala, češ, pa si le izkupil tisto, kar si iskal. Pavlek mu je povedal, da ga je vsega pijanega privlekel Nande domov. »Nande?« se je začudil Blaž in v glavi se mu je pričelo nekaj jasnit.